EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 16.7.2021.
COM(2021) 394 final

2021/0217 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Zajedničkog odbora EGP-a u vezi s izmjenom Protokola 31. uz Sporazum o EGP-u o suradnji u posebnim područjima izvan četiriju sloboda

(Proračunska linija PA 13 17 01 – Pripremno djelovanje za istraživanja u području obrane)

(Tekst značajan za EGP)

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Ovaj se prijedlog odnosi na odluku o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Unije u Zajedničkom odboru EGP-a u vezi s predviđenim donošenjem odluke Zajedničkog odbora EGP-a u o izmjeni Protokola 31. uz Sporazum o EGP-u o suradnji u posebnim područjima izvan četiriju sloboda

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

2.1. Sporazum o EGP-u

Sporazumom o Europskom gospodarskom prostoru („Sporazum o EGP-u”) jamče se jednaka prava i obveze na unutarnjem tržištu za građane i gospodarske subjekte u EGP-u. Njime se predviđa uvođenje zakonodavstva EU-a kojim su obuhvaćene četiri slobode u 30 država EGP-a koje čine države članice EU-a, Norveška, Island i Lihtenštajn. Osim toga, Sporazum o EGP-u obuhvaća suradnju u drugim važnim područjima kao što su istraživanje i razvoj, obrazovanje, socijalna politika, okoliš, zaštita potrošača, turizam i kultura, zajednički poznatima kao „neizravne i horizontalne” politike. Sporazum je stupio na snagu 1. siječnja 1994. Europska unija zajedno sa svojim državama članicama stranka je Sporazuma.

2.2. Zajednički odbor EGP-a

Zajednički odbor EGP-a nadležan je za upravljanje Sporazumom o EGP-u. Odbor je forum za razmjenu mišljenja povezanih s funkcioniranjem Sporazuma o EGP-u. Njegove odluke donose se konsenzusom. U skladu s Ugovorom iz Lisabona Europska služba za vanjsko djelovanje odgovorna je za koordinaciju pitanja EGP-a na strani EU-a.

2.3. Predviđeni akt Zajedničkog odbora EGP-a

Zajednički odbor EGP-a treba donijeti odluku Zajedničkog odbora EGP-a („predviđeni akt”) o izmjeni Protokola 31. uz Sporazum o EGP-u o suradnji u posebnim područjima izvan četiriju sloboda.

Svrha je predviđenog akta omogućiti državama Europskog udruženja slobodne trgovine (EFTA) koje su članice EGP-a nastavak sudjelovanja u pripremnom djelovanju Unije za istraživanja u području obrane (dalje u tekstu „pripremno djelovanje”) u financijskoj godini 2021.

Pripremno djelovanje trajalo je od 2017. do 2019. i samo tijekom tog razdoblja odobrena sredstva za preuzimanje obveza mogla su se uključiti u proračun Unije. Međutim, zakonske obveze iz prethodnih godina u okviru pripremnog djelovanja tek treba podmiriti. To je razlog zbog kojeg bi države EFTA-e koje su članice EGP-a trebale nastaviti sudjelovati u njemu.

Budući da Lihtenštajn i Island nisu izrazili interes za sudjelovanjem u tom pripremnom djelovanju, nacrt odluke Zajedničkog odbora EGP-a odnosi se stoga samo na Norvešku.

Predviđeni akt bit će obvezujući za stranke u skladu s člancima 103. i 104. Sporazuma o EGP-u.

3. STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME UNIJE

Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD) u suradnji sa službama Komisije Vijeću na donošenje podnosi nacrt odluke Zajedničkog odbora EGP-a koji predstavlja stajalište Unije. ESVD se nada da će ga moći što prije iznijeti u Zajedničkom odboru EGP-a.

Sadržaj i priroda nacrta priložene odluke Zajedničkog odbora EGP-a nadilaze puke tehničke prilagodbe u smislu Uredbe Vijeća br. 2894/94. Stoga Vijeće utvrđuje stajalište Unije.

Člankom 78. Sporazuma o EGP-u predviđeno je da ugovorne stranke jačaju i šire suradnju u okviru aktivnosti EU-a u području istraživanja i tehnološkog razvoja.

Norveška je već sudjelovala u pripremnom djelovanju za istraživanja u području obrane prethodnih godina (2017.–2019.) tijekom kojih su odobrena sredstva za preuzimanje obveza i nastavit će sudjelovati dok se ne iscrpe sva odobrena sredstva za plaćanje. Osim toga, 2014. je i. Norveška već sklopila sporazum o suradnji s Europskom obrambenom agencijom i ii. povezana Direktiva (2009/81/EZ) o javnoj nabavi u području obrane i sigurnosti uključena je u Sporazum o EGP-u.

U skladu s proračunskom politikom EU-a u aktivnostima EU-a može se sudjelovati tek kad je plaćen odgovarajući financijski doprinos. Međutim, plaćanje se izvršava nakon što se donese ovaj nacrt odluke Vijeća te nakon što se državama EFTA-e koje su članice EGP-a dostavi poziv EU-a za sredstva koji raspisuje Europska komisija.

Kako bi se premostilo razdoblje od 1. siječnja 2021. do primanja odgovarajućeg plaćanja, nacrt odluke Zajedničkog odbora EGP-a primjenjuje se retroaktivno od 1. siječnja 2021. Retroaktivnost ne utječe na prava i obveze predmetnih osoba te je u skladu s načelom opravdanih očekivanja.

Uz priloženu Odluku Zajedničkog odbora dostavlja se i jednostrana izjava država EFTA-e koje su članice EGP-a u kojoj se navodi da se Odlukom proširuje suradnja ugovornih stranaka radi nastavka sudjelovanja država EFTA-e koje su članice EGP-a u pripremnom djelovanju Unije za istraživanja u području obrane. Države EFTA-e koje su članice EGP-a smatraju da pitanja obrane nisu obuhvaćena Sporazumom o EGP-u i da se stoga donošenjem ove Odluke ne proširuje područje primjene Sporazuma o EGP-u kako bi se uključila pitanja obrane osim sudjelovanja država EFTA-e koje su članice EGP-a u tom pripremnom djelovanju. Države EFTA-e koje su članice EGP-a naglašavaju i da Island i Lihtenštajn ne sudjeluju niti financijski pridonose tom pripremnom djelovanju.

4. PRAVNA OSNOVA

4.1. Postupovna pravna osnova

4.1.1. Načela

Člankom 218. stavkom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju „stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma”.

Pojam „akti koji proizvode pravne učinke” obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali postoji mogućnost da „presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije”[1].

[1] Presuda Suda od 7. listopada 2014., Njemačka protiv Vijeća, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, t. 61.–64.

4.1.2. Primjena na ovaj predmet

Zajednički odbor EGP-a tijelo je osnovano na temelju sporazuma, i to Sporazuma o EGP-u. Akt koji je Zajednički odbor EGP-a pozvan donijeti predstavlja akt koji proizvodi pravne učinke. Predviđeni akt bit će u skladu s člankom 103. i člankom 104. Sporazuma o EGP-u obvezujući prema međunarodnom pravu.

Predviđenim aktom ne dopunjuje se niti mijenja institucionalni okvir sporazuma. Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 218. stavak 9. UFEU-a u vezi s člankom 1. stavkom 3. Uredbe Vijeća br. 2894/94 o rješenjima za provedbu Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru.

4.2. Materijalna pravna osnova

4.2.1. Načela

Materijalna pravna osnova za odluku na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a prije svega ovisi o cilju i sadržaju predviđenog akta o kojemu se zauzima stajalište u ime Unije. Ako predviđeni akt ima dva cilja ili elementa te ako se može utvrditi da je jedan od ta dva cilja ili elementa glavni, a drugi samo sporedan, odluka na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a mora se temeljiti na samo jednoj materijalnoj pravnoj osnovi, naime onoj koju zahtijeva glavni ili prevladavajući cilj ili element.

U pogledu predviđenog akta kojim se istovremeno želi postići više ciljeva ili koji ima više elemenata, koji su neodvojivo povezani, a nijedan nije sporedan u odnosu na druge, materijalna pravna osnova odluke na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a iznimno se mora temeljiti na različitim odgovarajućim pravnim osnovama.

4.2.2. Primjena na ovaj predmet

Predviđeni akt ima ciljeve i elemente u pogledu financiranja pripremnih djelovanja za istraživanja u području obrane. Materijalna pravna osnova odgovara pravnoj osnovi ovog pripremnog djelovanja, a to je članak 58. stavak 2. točka (b) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 („Financijska uredba”)[2].

4.3. Zaključak

Pravna osnova za predloženu odluku trebao bi biti članak 58. stavak 2. točka (b) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046[3] u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a i člankom 1. stavkom 3. Uredbe Vijeća br. 2894/94 o rješenjima za provedbu Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru.

5. UTJECAJ NA PRORAČUN

Norveška daje financijski doprinos proračunskoj liniji PA 13 17 01: „Pripremno djelovanje za istraživanja u području obrane”. Točan iznos utvrđuje se nakon donošenja ove Odluke Vijeća.

6. OBJAVA PREDVIĐENOG AKTA

Budući da će se aktom Zajedničkog odbora EGP-a izmijeniti Protokol 31. uz Sporazum o EGP-u o suradnji u posebnim područjima izvan četiriju sloboda, primjereno ga je nakon donošenja objaviti u *Službenom listu Europske unije*.

[2] SL L 193, 30.7.2018., str. 1.
[3] SL L 193, 30.7.2018., str. 1.

2021/0217 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Zajedničkog odbora EGP-a u vezi s izmjenom Protokola 31. uz Sporazum o EGP-u o suradnji u posebnim područjima izvan četiriju sloboda

(Proračunska linija PA 13 17 01 – Pripremno djelovanje za istraživanja u području obrane)

(Tekst značajan za EGP)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 218. stavak 9.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 2894/94 od 28. studenoga 1994. o rješenjima za provedbu Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru[4], a posebno njezin članak 1. stavak 3.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012[5], a posebno njezin članak 58. stavak 2. točku (b),

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru[6] („Sporazum o EGP-u”) stupio je na snagu 1. siječnja 1994.

(2) Na temelju članka 98. Sporazuma o EGP-u Zajednički odbor EGP-a može odlučiti izmijeniti, među ostalim, Protokol 31. uz Sporazum o EGP-u.

(3) Protokol 31. uz Sporazum o EGP-u sadržava odredbe o suradnji u posebnim područjima izvan četiriju sloboda.

(4) Države EFTA-e koje su članice EGP-a nastavljaju sudjelovati u aktivnostima Unije povezanima s proračunskom linijom PA 13 17 01 („Pripremno djelovanje za istraživanja u području obrane”), koja je uključena u opći proračun Europske unije za financijsku godinu 2021.

[4] SL L 305, 30.11.1994., str. 6.–8.
[5] SL L 193, 30.7.2018., str. 1.
[6] SL L 1, 3.1.1994., str. 3.

(5) Protokol 31. uz Sporazum o EGP-u trebalo bi stoga izmijeniti kako bi se omogućio nastavak te proširene suradnje od 1. siječnja 2021.

(6) Stajalište Unije u okviru Zajedničkog odbora EGP-a trebalo bi se temeljiti na priloženom nacrtu odluke,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje u ime Unije treba zauzeti u okviru Zajedničkog odbora EGP-a o predloženoj izmjeni Protokola 31. uz Sporazum o EGP-u o suradnji u posebnim područjima izvan četiriju sloboda temelji se na nacrtu odluke Zajedničkog odbora EGP-a priloženom ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik